

Καταργείται η έδρα στις Ανώτατες Σχολές* 1982

ΜΗΝΑΣ του Δημοκρατικού Πανεπιστημίου είναι ο Φλεβάρης: Το σχέδιο για το Νόμο – Πλαίσιο κατατίθεται στη Βουλή.

ΠΟΙΕΣ θα είναι οι μεγάλες αλλαγές που φέρνει ο νέος νόμος;

ΠΟΣΟ συνεπής με τις προεκλογικές της εξαγγελίες θα είναι η κυβέρνηση της αλλαγής, που ανέλαβε την πολιτική ευθύνη του;

ΠΩΣ θα δεχτούν οι φοιτητές και το Επιστημονικό Διδαχτικό Προσωπικό;

Πως θα αντιδράσει το «Καθηγητικό Κατεστημένο»;

Στα ζωτικά και φλέγοντα αυτά ερωτήματα απαντάει στο «ΕΘΝΟΣ» ο Δημήτρης Ρόκος, με τη διπλή του ιδιότητα: του πανεπιστημιακού δασκάλου και του Γενικού Γραμματέα του υπουργείου Παιδείας, βασικού συνεργάτη του υφυπουργού κ. Γ. Λιάνη στην επεξεργασία του νέου Καταστατικού Χάρτη της Ανώτατης Παιδείας μας.

«ΤΟ 1982 ΘΑ ΕΙΝΑΙ μια από τις σημαντικότερες χρονολογίες στην ιστορία της ελληνικής Παιδείας. Είναι ίσως σημαδιακό ότι ο καινούργιος νόμος θα ψηφιστεί το 1982, όταν ο παλιός νόμος, του 1932, συμπληρώνει πενήντα χρόνια». Έτσι προλογίζει ο Δημήτρης Ρόκος τη συνέντευξη του για το μεγάλο θέμα των ημερών – το νόμο πλαίσιο που θα αλλάξει το πρόσωπο της πανεπιστημιακής Παιδείας μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μέσα σ' αυτή την ιστορική αλλαγή, ποια θα είναι η σημαντικότερη αλλαγή, που θα φέρει ο νέος νόμος – πλαίσιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η αλλαγή των αξιών στην Παιδεία. Αυτή είναι η ιστορική συνεισφορά του νέου νόμου. Ως τώρα η Ανώτατη Εκπαίδευση λειτουργήσε σαν μηχανισμός «κοινωνικής ανόδου». Το πτυχίο ήταν το διαβατήριο για το πέρασμα σε μια ανώτερη κοινωνική βαθμίδα. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα είχαν μετατραπεί σε μηχανισμό χορήγησης κάποιου πτυχίου, στοιχείου απαραίτητου για την κατάληψη μιας θέσης. Το πτυχίο μαζί με το ρουσφέτι και την εξυπηρέτηση της κομματικής πελατείας χρησιμοποιήθηκαν για την επάνδρωση του κρατικού μηχανισμού, και φτάσαμε στα χάλια που ζούμε. Η Παιδεία δεν είχε θεωρηθεί ποτέ κοινωνικό αγαθό, υποχρέωση της Πολιτείας και δικαίωμα κάθε πολίτη. Εμείς αντιμετωπίζουμε την Ανώτατη Εκπαίδευση με τρόπο ριζικά διαφορετικό. Αποδεδειγμένη από το επάγγελμα, εφόσον τη βλέπουμε σαν δικαίωμα στη μόρφωση που κανείς δεν μπορεί να το εμποδίσει. Και κοινωνική επένδυση, που μας υποχρεώνει να δίνουμε πλήρη πληροφόρηση για τις ευκαιρίες απασχόλησης που θα έχει ο πτυχιούχος της μιας ή της άλλης σχολής. Το ένα δεν εμποδίζει το άλλο.

Η έδρα ..... τέλος

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ναι, όλα αυτά είναι πολύ ωραία, αυτό το γενικό πνεύμα που θα ξανασυνδέσει την Ανώτατη Παιδεία με τη μάθηση, και με τη δίψα για μάθηση. Αλλά ας πάμε στα κύρια μέτρα, αυτά που θα θεωρηθούν θεμελιακά για την αναμόρφωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Κι ας αρχίσουμε από την καθηγητική έδρα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σ' αυτό συμφωνούν όλοι. Όλοι χωρίς εξαίρεση οι φορείς της πανεπιστημιακής και της επιστημονικής κοινότητας, όλα χωρίς εξαίρεση τα κόμματα του ελληνικού κοινοβουλίου έχουν συμφωνήσει πως η έδρα πρέπει να καταργηθεί. Αυτό το μεγάλο βήμα θα έχει την τιμή και την ευθύνη να το πραγματοποιήσει η κυβέρνηση μας με το νόμο – πλαίσιο που ετοιμάζει. Δημιουργεί το Τμήμα σαν μονάδα πανεπιστημιακή που θα χορηγεί πτυχίο που θα έχει υποδιαιρέσεις σε τομείς, δηλαδή σε ενότητες εξειδικευμένου πεδίου της γνώσης.

Να λοιπόν, καταργείται η έδρα, δημιουργείται το Τμήμα με ουσιαστική συμμετοχή των διδασκόντων και των διδασκόμενων. Κι όλα αυτά σε ζηλευτή αρμονία με τις θέσεις που υποστήριξε το ΠΑΣΟΚ στο παρελθόν και σε ζηλευτή αρμονία με τις θέσεις όλων των πανεπιστημιακών φορέων. Γι' αυτό τα μέτρα που περιέχονται στο νέο νόμο δεν πρόκειται να αιφνιδιάσουν κανένα. Επιβεβαιώνουν αυτό που είπε ο πρωθυπουργός στις προγραμματικές του δηλώσεις, ότι η κυβέρνηση θα περιλάβει στο νόμο – πλαίσιο τις προτάσεις των φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας. Άρα υπάρχει αυτή τη στιγμή η γενική επιστημονική, πανεπιστημιακή και κοινωνική συναίνεση για το νόμο – πλαίσιο.

* Συνέντευξη στο «Εθνος», 2.2.1982.

Ο νόμος και το Σύνταγμα

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εδώ ας ανοίξουμε μια παρένθεση. Ο όρος «νόμος – πλαίσιο» αμφισβητείται. Ένας από τους εξέχοντες νομικούς μου έλεγε ότι αυτός ο όρος πρέπει μάλλον να αποσυρθεί γιατί είναι αντισυνταγματικός και μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Βάζετε ένα θέμα που ακούγεται πάρα πολύ τον τελευταίο καιρό, την «αντισυνταγματικότητα» του όρου. Πιστεύω, ωστόσο, ότι την «αντισυνταγματικότητα» επικαλούμαστε όταν θέλουμε να περιφρουρήσουμε την κατάσταση που υπάρχει, όταν θέλουμε να εμποδίσουμε την αλλαγή που έρχεται. Στην προσπάθεια μας να προχωρήσουμε στις βαθιές θεσμικές αλλαγές, δυσχεραστήσαμε ένα κατεστημένο. Και μάλιστα – το έχουμε πει πολλές φορές και δε βλέπω το λόγο να μην το πούμε και σήμερα – ένα κατεστημένο που είναι το κοινωνικά σημαντικότερο στον τόπο μας. Αλλά ένας όρος δεν μπορεί να εμποδίσει την πορεία της αλλαγής. Ο νόμος – πλαίσιο είναι νόμος – πλαίσιο, άσχετα από θέματα ορολογίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο όρος αμφισβητείται. Αλλά ποιο είναι το νόημα του, το συγκεκριμένο του περιεχόμενο, όπως το βλέπει η σημερινή κυβέρνηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι ο νόμος που θα δίνει τις γενικές αρχές, τις αρχές που θα διέπουν την Ανώτατη Παιδεία και την έρευνα, κι οπωσδήποτε θα επιτρέπει στα Α.Ε.Ι. – ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες τους και ανάλογα με τη συμβολή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία – να διαμορφώσουν τους δικούς τους, επιμέρους κανονισμούς. Η Θεολογική Σχολή δεν μπορεί να έχει τον ίδιο εσωτερικό κανονισμό με το Πολυτεχνείο. Επομένως ο όρος δεν είναι αντισυνταγματικός, ούτε και κανένα από τα μέτρα που παίρνει μπορεί να θεωρηθεί αντισυνταγματικό από οποιονδήποτε συνταγματολόγο, όσο συντηρητικός κι αν είναι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Για να το πούμε καθαρά: ο νέος νόμος – πλαίσιο θα θίγει την «αυτοτέλεια» των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αντίθετα. Πιστεύουμε ότι θα δίνει πραγματικό κύρος στην αυτοτέλεια των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, θα τους δίνει τη δυνατότητα να συμβάλλουν ουσιαστικά στην επιστημονική, τεχνολογική, κοινωνική και οικονομική πρόοδο της πατρίδας μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το πανεπιστημιακό άσυλο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι από τα σημαντικά κεφάλαια του νέου νόμου. Το πανεπιστημιακό άσυλο θα προστατεύεται για όλους ανεξαιρέτα τους φορείς της πανεπιστημιακής κοινότητας. Αυτό σημαίνει ότι προστατεύεται για όλους τους δασκάλους και για όλους τους φοιτητές. Δεν είναι μονόπλευρο. Γι' αυτό και πιστεύουμε ότι δε θα υπάρξει σύγκρουση ποτέ. Οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και οι φοιτητές έχουν κάθε λόγο να συνεργάζονται, να διαλέγονται. Αυτός είναι, θάλεγα, ο λόγος της ύπαρξής τους. Στο Δημοκρατικό Πανεπιστήμιο που εμείς θα δομήσουμε, αυτό θα είναι πράξη.

Μέχρι σήμερα υπάρχουν πλώσεις που οφείλονται, σε μεγάλο βαθμό, στο ότι κάποιοι δάσκαλοι παραγνώρισαν το ρόλο τους και γίνανε εκφραστές μιας πολιτικής που αντιστρατευόταν τα συμφέροντα του Ελληνικού λαού. Κι αυτή η αντίθεση δεν εκδηλώνεται με πολιτικές θέσεις αποκλειστικά. Αυτό που είπε ο πρωθυπουργός στις 20 Δεκεμβρίου στη Βουλή για κάποιο «πανεπιστημιακό σύγγραμμα» που δίδασκε πως κουρεύεται το πρόβατο και πόσα.....σεντς κοστίζει το μαλλί του είναι δείγμα εκπαιδευτικής πολιτικής που αντιστρατεύεται το λαϊκό συμφέρον. Όταν είναι ξεκομμένοι οι δάσκαλοι από τα προβλήματα της πατρίδας μας κι από τα προβλήματα των φοιτητών, είναι μοιραίο να δημιουργούνται αντιθέσεις και πλώσεις.

Οι εξετάσεις

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το τελευταίο διάστημα, ωστόσο, οι πλώσεις εκδηλώθηκαν κυρίως γύρω από άμεσα προβλήματα. Από το εξεταστικό κυρίως.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πραγματικά, το εξεταστικό έγινε τα τελευταία χρόνια κυρίαρχη αντίθεση. Αυτή η δυσανάλογα μεγάλη θέση που πήρε, δείχνει ότι το Πανεπιστήμιο έχει γίνει μια βιομηχανία εξετάσεων. Όταν το Πανεπιστήμιο θα πάρει να παίζει αυτό το ρόλο και θα γίνει χώρος παραγωγής και αναπαραγωγής της γνώσης, όταν θα κυριαρχήσουν οι δημοκρατικές διαδικασίες, με ισότιμη συμμετοχή των δασκάλων και των φοιτητών, κι όταν θα αλλάξει ο τρόπος διδασκαλίας, τότε το εξεταστικό δεν θα αποτελεί πρόβλημα. Με την αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού που υπάρχει μέσα και έξω από τον τόπο μας, θα φτάσουμε σε μια διαφορετική σχέση δασκάλων και φοιτητών. Αν ο πανεπιστημιακός δάσκαλος έχει ένα μικρό αριθμό φοιτητών, τους γνωρίζει, συνεργάζεται μαζί τους ολόκληρη τη χρονιά, οι φοιτητές δε θα βρίσκονται στην ανάγκη να ζητάνε δεύτερη, τρίτη ή εξηκοστή εξεταστική περίοδο.

Ο ρόλος του Ε.Δ.Π.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μέσα στα καινούργια πλαίσια πως θα διαμορφωθεί ο ρόλος του λεγόμενου σήμερα Επιστημονικού Διδακτικού Προσωπικού;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όπως ξέρετε, στόχος μας είναι να αξιοποιήσουμε κάθε ζωντανή δύναμη, όχι μόνο τις δυνάμεις που σήμερα βρίσκονται μέσα στο Πανεπιστήμιο, αλλά κι αυτές που είναι έξω απ' αυτό, και τις δυνάμεις της διασποράς. Όσοι θα συμμετέχουν στην πανεπιστημιακή διδασκαλία – και μ' αυτό δεν εννοούμε βέβαια την από καθέδρας διδασκαλία, αυτήν την καταργούμε μια για πάντα – όσοι λοιπόν κάνουν αυτοδύναμο εκπαιδευτικό έργο, θα έχουνε πλήρη αναγνώριση, θεσμική, ηθική, οικονομική, σε όλα τα επίπεδα. Με ποιο τρόπο θα γίνει αυτό, θα το πούμε σε λίγες μέρες.

Θα υπάρχουν βέβαια κάποιες βαθμίδες ανάλογα με την εμπειρία, με τη γνώση, με την πρόοδο που σημειώνει κάθε επιστήμονας, αλλά δεν θα υπάρχουν εκείνες οι ιεραρχίες, εκείνες οι κατατάξεις σε ανώτερο και κατώτερο διδακτικό προσωπικό που ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για την κακοδαιμονία των ελληνικών Πανεπιστημίων και δημιουργούνε αντιθέσεις και διαμάχες αδικαιολόγητες.

Καταμερισμός σωστός θα υπάρχει, κάποιιοι θα είναι «ανώτεροι», αλλά αυτή τους τη θέση θα την κατακτούνε με τη δουλειά τους, με τις ικανότητες τους κι όχι γιατί κάποτε αποχτήσανε ένα φέουδο και έχουνε τους άλλους δια βίου υποτελείς.

Με συνέπεια

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα χρησιμοποιηθεί ο όρος «Ενιαίος διδακτικός φορέας» για το πανεπιστημιακό διδακτικό προσωπικό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ξέρω ότι διατυπώνονται πολλά ερωτήματα γύρω απ' αυτό τον όρο. Το σχέδιο του νόμου – πλαισίου που θα κατατεθεί στη Βουλή θα δείξει ότι δεν υπάρχει απόκλιση από τις γενικές γραμμές του σχεδίου που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ στη Βουλή το 1978. Φυσικά, εκείνο το σχέδιο δεν θα είναι το ίδιο μ' αυτό που θα κατατεθεί σήμερα, γιατί μέσα σ' αυτά τα χρόνια έγιναν πολλές αλλαγές που πρέπει να τις αξιολογήσουμε και να τις εντάξουμε. Αλλά αυτό δε σημαίνει ότι αλλάζει η θέση μας για την αξιοποίηση ολόκληρου του επιστημονικού διδακτικού προσωπικού μέσα σε κλίμα δημιουργικής συνεργασίας και όχι καταπίεσης.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εξηγείστε μας, κ. Δημήτρη Ρόκο, αυτές οι αλλαγές που λετε ότι σημειώθηκαν από το 1978 οφείλονται μόνο στο νερό που έχει κυλήσει από τότε, ή και στο ότι σήμερα βλέπετε τα πράγματα σαν εξουσία και όχι σαν αντιπολίτευση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η άποψη που θα μπορούσα να υποστηρίξω είναι ότι το ΠΑΣΟΚ βρίσκεται σε ζηλευτή συνέπεια μ' αυτά που έχει εξαγγείλει και μ' αυτά που υλοποιεί ή μένει να υλοποιήσει. Τίποτα δε θα μείνει έξω απ' αυτά που έχουμε πει, από τις πολιτικές επιλογές μας. Εκείνο που θα γίνει είναι να επιφέρουμε ουσιαστικές βελτιώσεις, προτάσεις καινούργιες που θα βαθαίνουνε ακόμη περισσότερο τις δημοκρατικές αλλαγές και τις αλλαγές που στοχεύουνε στον εκσυγχρονισμό της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Ο ρόλος των φοιτητών

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πέστε μας τώρα για τη θέση και το ρόλο των φοιτητών στον καινούργιο Καταστατικό Χάρτη.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο ρόλος των φοιτητών στο νέο Πανεπιστήμιο προδιαγράφεται, αν θέλετε, από το ρόλο που έχει αναγνωρίσει το ΠΑΣΟΚ στους φοιτητές και σ' όλους τους νέους στην κομματική του δομή. Όπως θα ξέρετε, είναι το μόνο κόμμα στην Ελλάδα που έχει μέσα στην κομματική του δομή τη νεολαία του. Πράγμα που σημαίνει ότι αναγνωρίζει την ωριμότητα της. Λεω λοιπόν ότι, στο αναδομημένο Πανεπιστήμιο ο ρόλος της νεολαίας θα είναι αποφασιστικός. Η πορεία του Πανεπιστημίου μπροστά προϋποθέτει την ουσιαστική συμμετοχή των φοιτητών όχι μόνο στη διοίκηση αλλά και στην ανάληψη των ευθυνών, για να είναι το Πανεπιστήμιο κύτταρο προόδου και αναγέννησης και δημοκρατικής ανάπτυξης και εθνικής ανεξαρτησίας στον τόπο μας. Κι αυτό σημαίνει ότι θα αναλάβουν οι φοιτητές ένα σημαντικό κομμάτι της ευθύνης για να λειτουργεί σωστά το Πανεπιστήμιο.

Όλα στο φως

ΕΡΩΤΗΣΗ: Συγκεκριμένα; Πως θα θεσμοθετηθεί αυτή η ευθύνη των φοιτητών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τίποτα δεν θα γίνεται ερήμην των φοιτητών, από το περιεχόμενο των σπουδών ως την αξιολόγηση των καθηγητών στο διδακτικό τους έργο. Κανείς δεν μπορεί να υποστηρίξει πως ο πρωτοετής φοιτητής μπορεί να αξιολογήσει το ερευνητικό έργο ενός καθηγητή. Μπορεί όμως να κρίνει τη διδακτική του απόδοση, αν μπορεί να περάσει ένα μήνυμα στο φοιτητή, αν μπορεί να διαλεχθεί με το φοιτητή, κανένας δεν μπορεί να το κρίνει καλύτερα από τον ίδιο το φοιτητή. Αυτό βέβαια δεν θα γίνει μόνο στην Ελλάδα του σοσιαλισμού. Γίνεται σε όλα τα προχωρημένα κράτη του κόσμου, και στο σοσιαλιστικό και στον καπιταλιστικό κόσμο. Κι αυτή την κρίση του φοιτητή δεν έχει λόγο να μην την αποδεχτεί ο καθηγητής που έχει πεποίθηση στο επιστημονικό του έργο, στην απόδοσή του. Φυσικά, δεν θα λείψουν εκείνοι που θα μιλήσουν για κομματικά κριτήρια. Αλλά εδώ πρόκειται για την «έξωθεν καλή μαρτυρία», κι αυτήν θα την αρνηθούν μόνο εκείνοι που δεν έχουν το επιστημονικό, το κοινωνικό και το δημοκρατικό κύρος που καταξιώνει τον πανεπιστημιακό δάσκαλο. Άσχετα από την πολιτική του ένταξη και τις ιδεολογικές του πεποιθήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Επομένως η συμμετοχή των φοιτητών καταξιώνεται και κατοχυρώνεται.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι. Και γι' αυτήν την κατοχύρωση, για να γίνουν οι βαθιές δημοκρατικές αλλαγές, χρειάζεται ενωμένο μαζικό δημοκρατικό φοιτητικό κίνημα. Κι όταν λεω ενωμένο, εννοώ μέσα και τη νεολαία της Νέας Δημοκρατίας. Γιατί στο δεύτερο μεταδικτατορικό Συνέδριο της ΕΦΕΕ ψήφισε κι αυτή, μαζί με όλες τις δημοκρατικές δυνάμεις, τα έντεκα κοινά σημεία των δημοκρατικών αλλαγών, αυτά που έχει συνεκτιμήσει και έχει αποδεχτεί το ΠΑΣΟΚ στο νόμο – πλαίσιο που θα καταθέσει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Χρειάζεται, με άλλα λόγια, η πλατύτερη δυνατή συναίνεση.....

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Βέβαια, η συναίνεση όλων των παρατάξεων. Κι αυτό σας το λεω υπεύθυνα, γιατί κάναμε ό,τι μπορούσαμε για να την πετύχουμε. Αρκεί να σας πω ότι κάναμε, μαζί με τον υφυπουργό κ. Λιάνη, τριάντα ώρες συναντήσεις με την ΕΦΕΕ, πράγμα πρωτοφανές στα πολιτικά χρονικά της Ελλάδας. Όλες, ανεξαιρέτα όλες, οι πολιτικές παρατάξεις είπαν ισότιμα τις γνώμες τους, συμφωνήσαμε με όλες ότι θα στηρίζουμε αυτές τις βαθιές δημοκρατικές αλλαγές. Κι εμείς έχουμε ανάγκη από όλες τις φοιτητικές παρατάξεις, γιατί πιστεύουμε ότι το κύριο στοιχείο στο οποίο στηρίζουμε τις αλλαγές είναι οι φοιτητές και το επιστημονικό διδακτικό προσωπικό, και, βεβαίως, όλοι οι αξιοκράτες και δημοκρατικοί πανεπιστημιακοί δάσκαλοι. Όποιος θέλει ας βγάλει τον εαυτό του απ' αυτή την κοινότητα.....

Η Αυτοδιοίκηση

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο κ. Λιάνης μας έχει μιλήσει για το ρόλο των κοινωνικών οργανώσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο καινούριο δημοκρατικό Πανεπιστήμιο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εννοείται το Εθνικό Συμβούλιο της Ανώτατης Παιδείας;

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όχι. Τη συμμετοχή των κοινωνικών οργανώσεων και της αυτοδιοίκησης, του τρίτου φορέα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης μαζί με το διδακτικό προσωπικό και τους φοιτητές. Όπως είναι οι τοπικές επιτροπές στην Κρήτη.

Αυτό είναι διατυπωμένο στο νόμο – πλαίσιο που καταθέσαμε το 1978. Δεν έχει σημασία το πώς θα ονομαστεί. Το γεγονός είναι ότι ένα όργανο κοινωνικού ελέγχου, με συμμετοχή όλων των φορέων των κοινωνικών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα παίζει ουσιαστικό ρόλο στο δέσιμο της Παιδείας με το «περιβάλλον» της και με την παραγωγή, με τις ανάγκες του τόπου.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ας δούμε τώρα και την ΕΑΓΕ . Ποιος θα είναι ο ρόλος της σύνθεσής της;

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όπως φάνηκε από τις προγραμματικές δηλώσεις, θα είναι ένας θεσμός που θα συντονίζει το περιεχόμενο σπουδών, τα προγράμματα ερευνών και τη διαδικασία κρίσης και αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού σε εθνικό επίπεδο. Είναι ένας θεσμός που θα τονώσει την αυτοδιοίκηση στο Πανεπιστήμιο, θα σταματήσει τις παρεμβάσεις της Πολιτείας. Η αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να νοείται σαν αυθαιρεσία.

Αυτά όλα είναι βαθιές δημοκρατικές αλλαγές, και η πείρα μου με κάνει να καταλαβαίνω ότι θα υπάρξουν βίαιες αντιδράσεις από όσους δεν μπορούν να παρακολουθήσουν μια διαδικασία εκσυγχρονισμού και αξιοκρατίας μέσα στο Πανεπιστήμιο.

Οι Πρυτάνεις

ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι απόψεις της Συνόδου των Πρυτάνεων έχουν ληφθεί υπόψη στο σχέδιο για το νόμο – πλαίσιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μου βάζετε ένα σοβαρό ερώτημα. Οι απόψεις της Συνόδου έχουν ληφθεί υπόψη στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό. Γιατί, όπως τόνισε και ο υφυπουργός, καθώς και οι φορείς του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών, η Σύνοδος αυτή είναι άτυπη, αποτελεί ελεύθερη ένωση προσώπων, και δεν έχει τη δυνατότητα να τοποθετηθεί διαφορετικά από ό,τι τοποθετήθηκαν τα μέλη της μέσα στα όργανα στα οποία συμμετέχουν με κανονικές διαδικασίες. Οι απόψεις της συνόδου των Πρυτάνεων δεν μπορούν να υπάρξουν ως τέτοιες. Αυτή είναι η προσωπική μου τοποθέτηση. Καθένας από τους πανεπιστημιακούς δασκάλους, κι εγώ σαν πανεπιστημιακός δάσκαλος, έχουν εκφράσει τις απόψεις τους μέσα από τα αρμόδια όργανα στα οποία ανήκουν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Και για να συνοψίσουμε, μας δώσατε, κ. Ρόκο, τις γενικές γραμμές του νόμου – πλαισίου. Αλλά ας το ξαναπούμε: περιμένετε αντιδράσεις, ωστόσο με την κατάθεση του στη Βουλή, και από ποιες πλευρές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εφόσον οι συνεννοήσεις για το νόμο – πλαίσιο γίνανε με τη συμμετοχή όλων ανεξαιρέτα των φορέων και των παρατάξεων, είμαστε σίγουροι ότι δεν πρόκειται να δημιουργήσουν απολύτως κανένα πρόβλημα. Στα πλαίσια του φοιτητικού κινήματος, μπορεί να υπάρξει μια διαφοροποίηση σε μερικά σημεία, που εγώ πιστεύω ότι θα είναι πλασματική, θα προέρχεται από τις ιδεολογικές αποχρώσεις διαφόρων παρατάξεων. Γενικά, πάντως δεν υπάρχει η πραγματική βάση για διαμάχη, γιατί ο νόμος – πλαίσιο που θα κατατεθεί στη Βουλή περιλαμβάνει, όπως σας τόνισα, τις απόψεις της πανεπιστημιακής κοινότητας στο σύνολο της.